

KR.070.17.2020

**STANOWISKO RADY NARODOWEGO CENTRUM NAUKI
W SPRAWIE ZMIANY ZASAD ZATRUDNIANIA W PROJEKTACH BADAWCZYCH
FINANSOWANYCH W RAMACH KONKURSÓW NCN**

Rada NCN w ostatnich miesiącach prowadziła szerokie dyskusje na temat zgłoszonych uwag i postulatów wyrażonych w petycjach przekazanych przez środowisko naukowe w sprawie zasad zatrudniania młodych badaczy w projektach badawczych finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki.

Rada NCN pozostaje na stanowisku kontynuacji przyjętej polityki grantowej, opartej na wspieraniu rozwoju naukowego najlepszych młodych uczonych poprzez istotne zwiększenie ich udziału w przyznawanych przez NCN środkach na badania oraz budowaniu mocnych zespołów badawczych i preferowanie stabilnego zatrudniania w grantach. Stąd utworzenie, po raz pierwszy w historii, stanowiska post-doc. Stanowisko to, dedykowane do realizacji zadań w projekcie, jest w pełni finansowane przez Narodowe Centrum Nauki. Oznacza to, że na to stanowisko można zatrudniać na podstawie umowy o pracę osoby, które posiadają stopień doktora i rozpoczynają swoją karierę naukową. Początkowo, o zatrudnienie na tego typu stanowiskach mogły ubiegać się osoby będące 5 lat po doktoracie, natomiast od 2015 r., w konsekwencji zmian w ówczesnej ustawie o zasadach finansowania nauki ustalono, że stanowisko tego typu będzie przeznaczone dla osób, które uzyskały stopień doktora nie wcześniej niż 7 lat przed rokiem zatrudnienia w projekcie. Regulacja ta jest spójna z regulacjami europejskimi w tym zakresie. Wzorem ERC, Narodowe Centrum Nauki wprowadziło zasadę, w której okres ten można przedłużyć o czas przebywania na długoterminowych zasiłkach chorobowych i świadczeniach rehabilitacyjnych, jak również o liczbę miesięcy przebywania na urloпах związanych z opieką i wychowaniem dzieci. W przypadku kobiet, które urodziły i wychowują dzieci, jeżeli to bardziej dla nich korzystne, można wskazać przerwy w karierze naukowej wydłużając ten okres o 18 miesięcy za każde urodzone bądź przysposobione dziecko. W celu zapewnienia wysokich standardów zatrudniania, Rada określiła również kryteria dodatkowe m.in. poprzez obowiązek przeprowadzania otwartych i konkurencyjnych konkursów na to stanowisko oraz ograniczenia możliwości zatrudniania własnych doktorantów. Rada zadbała o to, by finansowanie tego stanowiska było, jak na warunki polskie, stosunkowo wysokie. Wprowadzone regulacje, mające na celu zwiększenie mobilności młodych badaczy, były i są przemyślaną strategią. Kontynuacja zatrudnienia w tej samej jednostce, a często w tej samej grupie badawczej pod kierunkiem tego samego promotora, zdaniem Rady, ogranicza rozwój talentów, działa na niekorzyść zespołów badawczych, a przede wszystkim utrudnia prowadzenie nowoczesnych i innowacyjnych badań naukowych.

W związku z tym, Rada NCN z dużą ostrożnością podeszła do propozycji wprowadzenia zmian w tym zakresie. Obowiązujący obecnie system zatrudniania w ramach grantów NCN osób ze stopniem naukowym doktora, którzy są na początku swojej kariery naukowej, jest naszym

zdaniem prosty i jednoznaczny, a poprzez wymuszoną mobilność stwarza warunki do uzyskania wczesnej samodzielności i niezależności naukowej, co w ocenie Rady jest ważnym elementem rozwoju badaczy. Młodzi, zdolni pracownicy, którzy w innych ośrodkach badawczych, głównie za granicą, zdobyli nowe doświadczenie powinni szukać dla siebie możliwości pełnego wykorzystania zdobytej wiedzy w nowym środowisku naukowym. Regulacje ograniczające zatrudnianie własnych wychowanków na stanowiskach post-doc istnieją w wielu czołowych instytucjach naukowych i wieloletnie doświadczenie w tym zakresie potwierdza pozytywny ich wpływ na rozwój nauki w tych krajach.

Mając na uwadze powyższe, Rada zdecydowała się na pozostawienie dotychczasowych obostrzeń dotyczących zasad zatrudniania na stanowiskach post-doc. Niemniej jednak, w toku prowadzonej dyskusji, analizując argumenty przedstawione przez środowisko, postanowiono zmodyfikować niektóre elementy obowiązujących regulacji. I tak, doprecyzowano, że na stanowisku post-doc nie może być zatrudniona osoba, dla której kierownik projektu był promotorem lub promotorem pomocniczym jej pracy doktorskiej. Rada zdecydowała jednak o zachowaniu warunku, w którym osoba zatrudniona na tym stanowisku powinna posiadać stopień doktora uzyskany w podmiocie innym niż ten, w którym realizowany jest projekt. W celu umożliwienia zapewnienia mobilności w obrębie dużych jednostek, Rada wprowadziła nowe kryterium, dzięki któremu będzie możliwość zatrudnienia na stanowisku post-doc osoby, która uzyskała stopień doktora w podmiocie planowanym jako miejsce realizacji projektu, pod warunkiem, że odbyła co najmniej 10-miesięczny, ciągły staż podoktorski w zagranicznym ośrodku naukowym i spełnia pozostałe wymagania przewidziane do zatrudnienia na tym stanowisku. W takim przypadku, osoba przystępująca do konkursu, będzie zobowiązana do przedstawienia udokumentowanych informacji na temat stażu podoktorskiego, który odbyła w podmiocie innym niż podmiot realizujący projekt oraz w kraju innym niż kraj uzyskania przez nią stopnia doktora. Pozostałe warunki dotyczące okresu zatrudniania, wysokości wynagrodzenia i zasad jego pobierania określone dla stanowiska post-doc, pozostają bez zmian.

Rada NCN ze zrozumieniem przyjęła też argumenty dotyczące ograniczonych możliwości zatrudniania doświadczonych uczonych w projektach realizowanych w ramach konkursów OPUS i MAESTRO. Zdajemy sobie sprawę z tego, że dla liderów grup badawczych, tworzenie niezbędnych kadr jest kluczowym elementem w powodzeniu realizacji ambitnych pomysłów naukowych. Dlatego też, Rada przychylnie odniosła się do propozycji stworzenia dodatkowego stanowiska badawczego w grantach OPUS i MAESTRO z przeznaczeniem dla osoby będącej powyżej 7 lat po doktoracie. Udział doświadczonych uczonych w realizacji zadań projektowych umożliwia prawidłowe funkcjonowanie wielu zespołów badawczych i zwiększa szanse na sukcesy naukowe. Ze względu na wiedzę, znajomość technik badawczych i doświadczenie, takie osoby są cennym wsparciem dla kierownika, nie tylko w realizacji zadań w projekcie, ale również w kształceniu młodych, mniej doświadczonych kadr zespołu naukowego. Dlatego też Rada uważa, że wspieranie zatrudnienia takich osób to zadanie nie tylko dla NCN, ale również dla uczelni i innych jednostek naukowych.

W związku z tym, decyzją Rady NCN, w projektach finansowanych w ramach konkursów OPUS i MAESTRO będzie można zaplanować pełnoetatowe stanowisko badacza (*senior researcher*) finansowane wspólnie przez Narodowe Centrum Nauki i podmiot realizujący grant. Rada zdecydowała, że kierownik projektu będzie mógł zatrudnić na tego typu stanowisku osobę posiadającą specjalistyczną wiedzę oraz unikalne kompetencje i doświadczenie

niezbędne do realizacji zaplanowanych zadań badawczych, a zasadność zatrudnienia oceni Zespół Ekspertów. W przypadku planowania takiego stanowiska, wnioskodawca będzie zobligowany do wskazania imiennie osoby przewidzianej do zatrudnienia i przedstawienia informacji na temat jej kwalifikacji oraz osiągnięć naukowych. Zgodnie z ustalonymi przez Radę kryteriami, zatrudnienie na tym stanowisku może otrzymać osoba, która jest co najmniej 7 lat po doktoracie i odbyła udokumentowany, zagraniczny staż lub zagraniczne staże podoktorskie trwające łącznie co najmniej 24 miesiące, w tym co najmniej 10-miesięczny, ciągły i udokumentowany staż w podmiocie innym niż podmiot realizujący projekt oraz w kraju innym niż kraj uzyskania stopnia doktora. Wynagrodzenie etatowe na stanowisku badacza będzie można zaplanować w ramach środków projektu w wysokości 60 tys. zł rocznie, przy założeniu, że wynagrodzenie to będzie dofinansowane ze środków własnych podmiotu, w którym realizowany jest projekt w wysokości co najmniej 60 tys. zł rocznie. Zgodnie z przyjętymi w NCN zasadami, w okresie pobierania tego wynagrodzenia nie można pobierać innego wynagrodzenia ze środków przyznanych w ramach kosztów bezpośrednich z projektów badawczych finansowanych w ramach konkursów NCN, ani pobierać świadczeń emerytalnych z systemu ubezpieczeń społecznych, jak również wynagrodzenia na podstawie umowy o pracę u innego pracodawcy, w tym także pracodawcy z siedzibą poza terytorium Polski. W trakcie realizacji projektu będzie możliwe zatrudnienie tylko jednej osoby na stanowisku badacza. Tak jak w przypadku innych stanowisk etatowych, minimalny okres zatrudnienia na tym stanowisku to 6 miesięcy. Z możliwości zatrudnienia osoby na stanowisko badacza będą wyłączone projekty planowane do realizacji z udziałem zagranicznych zespołów badawczych w ramach tzw. współpracy LAP (*Lead Agency Procedure*).

Rada NCN i znaczna część środowiska naukowego pozostają na stanowisku, że regulacje mobilnościowe wprowadzane w Narodowym Centrum Nauki są jednym z narzędzi do właściwej realizacji polityki naukowej w zakresie badań podstawowych i przy ich długofalowym stosowaniu przyczynią się do znaczącego wzrostu poziomu, konkurencyjności i transparentności nauki w Polsce.

Nowe zasady zatrudniania w projektach badawczych finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki będą obowiązywać już od konkursów ogłoszonych 15 grudnia br., dla których wprowadzone regulacje mają zastosowanie. Szczegółowe wytyczne w tym zakresie zostały określone [uchwałą Rady NCN nr 130/2020 z dnia 11 grudnia 2020 r.](#)

Prof. dr hab. Małgorzata Kossowska
Przewodnicząca Rady
Narodowego Centrum Nauki